

NRO 14091 Rankåsområdet - Tibro kommun Områdesnummer: NRO 14091

Områdesnamn: Rankåsområdet **Kommun:** Tibro **Kartblad:** 8E NV **Area:** 999 ha 165

Naturgeografisk region: 23, Skogslandskapet i Tiveden - Tylöskogen - Kolmården.

Kust/havsregion: - **Regionsindelning av sjöar och vattendrag:** - Agrara

kulturlandskapsregioner: - **Landskapsformer:** Kullig terräng med relativ höjd 50-100 m.

Riksvärde: **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Geovetenskap kamelandskap
Våtmarkskomplex Sumpskog Flora, Fauna

Värdeomdöme: Område med särpräglade isälvsavlagringar som åsar, dödisgropar m m som ger upphov till många ytliga grundvattenutlopp. Bäckängen är ett flikigt våtmarkskomplex som är representativt för den naturgeografiska regionen. På Ruder finns ett stort sumpskogskomplex med många kraftigt källpåverkade kärr med artrik flora. Ett stort källkärr finns också vid Mossås. I Gärebäcken finns en rik bottenfauna med bl a flodpärlmussla. Naturvärdena är knutna till mångformigheten, hydrologin, floran, faunan, naturskogarna och belägenheten i ett geomorfologiskt intressant område. **Huvudkriterier:** A, B, C, D **Stödkriterier:** Storlek, mångformighet, naturlighet, kontinuitet, representativitet, raritet, funktion. **Förutsättningar för bevarande:** Områdets i huvudsak oexploaterade karaktär bibehålls. Vissa sumpskogar och kärr bör lämnas till fri utveckling. Skogsbruk för övrigt med fortsatt stor naturvårdshänsyn i skyddsvärda biotoper i skogen och i områden där förutsättning finns för dessa. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dikning, markavvattning, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Naturvärdena påverkas negativt särskilt av täkt, schaktning, tippling eller andra markarbeten som påverkar ytformerna eller vattenförhållandena. Skogsbruk vid vattendrag, vägdragningar eller bebyggelseexploatering, kan medföra risk för skador på hydrologiska värden. Bland andra verksamheter, som kan missgynna naturvärdena, kan nämnas vattenuttag och föroreningar. **Säkerställande och internationell status:** Området berörs av Natura-2000 områden (art- och habitatdirektivet) samt naturreservatet Ruderskogen. **Områdets huvuddrag:** Rankåsområdet är beläget öster om Tibro. Området kännetecknas av mångformiga och särpräglade isälvsavlagringar, som delvis är täckta av en moränkappa. Terrängen är starkt kuperad, ett kamelandskap med åsar och dödisgropar, vidare förekommer ravinbildning i väst utmed Gärebäcken och en markant brant ned mot slätten mellan Ransberg och Tibro. Rankåsområdets geologiska bildningshistoria antas vara mycket komplicerad på grund av israndens möte med ett terränghinder - Lunnekullen. Vissa av bildningarna är supraakvatiska. Bäckängen är ett flikigt våtmarkskomplex där strandkärr utmed Gärebäcken ansluter till tallmossar, sumpskogar, soligena och topogena kärr. Gärebäcken dränerar större delen av området och har en mycket intressant fisk- och bottenfauna. Sedimenten är ställvis starkt grundvattenförande, vilket i de lägre partierna gett upphov till flera källkärr och barrsumpskogar på översilningsmark. Källflödena är ställvis mycket ymniga. 166 Källgölar finns i områdets sydöstra delar. I dessa delar finns järnockrafällningar. Källkärrsvegetationen av *Philonotis fontana*-typ är välrepresenterad. Våtmarksvegetationen i övrigt är mycket variabel från mossvegetation och fattigkärr i botten av dödisgropar till näringsrikare sumpskogar. Gärebäcken kantas i de övre delarna främst av sumpkärrsvegetation. Barrsumpskogarna och källkärren är påfallande orörda. Fastmarken täcks av tallskog. Området ingår i Rankås fritidsområde med motionsanläggning och motionsspår. Vid Ruder finns ett mycket stort sumpskogskomplex med sumpgransskogar, alsumpskogar och alkärr samt flera källkärr. Floran är mycket artrik med bl a brunstarr, kransrams, myska och dvärghäxört. Särpräglade och mångformiga geologiska bildningar tillsammans med ett antal våtmarker starkt präglade av extrema hydrologiska och topografiska förhållanden ger området ett mycket högt vetenskapligt värde. **Anmärkningar:** 3 st klass1-obj och 1 klass 3-obj i VMI samt 2 klass 3 obj i Ä&H ingår i området. **Referenser:** Naturvårdsverket, 1994: Myrskyddsplan för Sverige. Solna. Länsstyrelsen i Skaraborgs

län, 1991: Våtmarker i Skaraborgs län. Mariestad. Johansson, K-A. 1992: Ängs- och hagmarker i Tibro kommun. Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Meddelande 4/92.